

Nr 257.

Av herr Sandegård m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förberedande åtgärder för inrättande av en hovrätt för Västra Sverige.

I proposition nr 168 har Kungl. Maj:t anhållit om riksdagens medgivande att vidtaga erforderliga förberedande åtgärder för inrättande under budgetåret 1941/1942 av en hovrätt för Västra Sverige i Göteborg. I samband med denna fråga upptages också spörsmålet om förläggningen av Västerbygdens vattendomstol. Departementschefen uttalar därvid att ur rättsvårdens synpunkt övervägande skäl tala för att vattendomstolen bör förflyttas från Vänersborg till Göteborg.

Denna fråga var föremål för riksdagens prövning även föregående år. I proposition (nr 143) hade då förordats på anförda skäl att Västerbygdens vattendomstol skulle flyttas från sin nuvarande förläggningsort Vänersborg till Göteborg. Förslaget vann emellertid icke riksdagens bifall. Ett enhälligt statsutskott ansåg att vattendomstolen borde bibehållas i Vänersborg, och riksdagens andra kammare biföll utan votering statsutskottets förslag, under det att första kammaren efter votering biföll Kungl. Maj:ts förslag. Det mest vägande skälet därvid var, att det förklarades att inga ändamålsenliga lokaler för domstolen stodo till buds i Vänersborg. Sedan sammanjämkning skett av de båda kamrarnas skiljaktiga beslut, uttalade riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t att ett förnyat övervägande av denna fråga borde äga rum, sedan en närmare undersökning verkställts rörande de möjligheter, som i respektive städer erbjöde sig för ett rationellt tillgodoseende av domstolens lokalbehov, särskilt vad anginge arkivhandlingarnas förvarande.

På grund av riksdagens skrivelse har Kungl. Maj:t låtit vattendomstolen verkställa den begärda utredningen. Av densamma framgår att det visserligen för närvarande icke finnes några passande lokaler i Vänersborg med möjligheter till ett rationellt ordnande av domstolens arkivförhållanden. Men däremot erbjöde sig en tillfredsställande lösning av lokalfrågan i en snar framtid enligt ettdera av följande två alternativ. Det ena avsåg de lokaler, som för närvarande disponerades av lantmäterikontoret i länet, men vilka skulle stå till förfogande därest lantmäterikontoret komme att inrymmas i en planerad statlig nybyggnad. Hyresvärden hade i detta fall utlovat en tidsenlig arkivinredning kostnadsfritt. Vid ett kontrakt på tio år kunde årshyran för lokalerna beräknas till kronor 3,800:—, vari inginge ersättning för vatten och värme. Enligt det andra alternativet skulle vattendomstolen kunna inrymmas i en planerad nybyggnad för Älvsborgs läns norra hushållningssällskap. Årshyran torde i detta fall böra beräknas till 6,000—7,000 kronor, beroende på

kontraktstidens längd. Omnämnas bör i detta sammanhang att denna nybyggnad icke endast är planerad utan på hushållningssällskapets senaste ordinarie sammanträde också beslutad att uppföras. Härav framgår med all tydlighet att lokalfrågan kan för Vänersborgs vidkommande ordnas tillfredsställande i en ganska snar framtid. Men huru förhåller det sig med denna sak i Göteborg? Av Kungl. Maj:ts proposition framgår, att någon redan befintlig byggnad i Göteborg lämpad att inrymma ämbetslokaler för den nya hovrätten och vattendomstolen icke står till förfogande. En särskild byggnad måste sålunda uppföras för detta ändamål. Vid sådant förhållande, konstaterar departementschefen, torde ingendera staden äga företräde framför den andra beträffande lokalfrågan.

Ser man sedan på de ekonomiska uppoffringar, som de båda städerna erbjuda för vattendomstolens förläggning till respektive städer, så finner man att även dessa äro av likvärdig karaktär. Enligt uppgift i flera Göteborgstidningar var Göteborgs stad villig att erlægga 200,000 kronor för enbart hovrättens förläggande dit, men detta belopp höjdes med 25,000 kronor, därest också vattendomstolen på samma gång förlades dit. Av propositionen framgår att Vänersborgs stad jämväl förklarar sig villig att erlægga 25,000 kronor, därest vattendomstolen bibehålles där.

Men går man sedan till en jämförelse av kostnaderna, som skulle drabba staten, därest den skulle uppföra erforderliga lokaler, så finner man enligt uppgift i Kungl. Maj:ts proposition att byggnadskostnaderna skulle bliva eventuellt 10,000 kronor billigare i Vänersborg än i Göteborg. Dessutom finner man att flyttningskostnaden från Vänersborg till Göteborg skulle belöpa sig till omkring 15,000 kronor. Engångskostnaderna skulle alltså medföra en besparing för staten på 25,000 kronor, därest domstolen bibehålles i Vänersborg. I motionen (II: 374) vid fjolårets riksdag påvisades, att löneutgifterna med hänsyn till dyrortsgrupperingen skulle bliva omkring 4,000 kronor högre i Göteborg än i Vänersborg per år. Vidare påvisades också att domstolens resekostnader borde bliva betydligt lägre i Vänersborg på grund av denna stads mera centrala läge inom domstolens verksamhetsområde. Vad den ekonomiska sidan av saken beträffar torde det sålunda vara obestridligt att det medför stora fördelar för staten, därest domstolen bibehålles i Vänersborg.

Vad därefter angår de övriga skälen, som departementschefen anført för en förflyttning, torde de icke tillmätas någon avgörande betydelse. Beträffande bättre rekrytering till väl kvalificerade innehavare av de ordinarie befattningarna såsom vattenrättsdomare och vattenrättsingenjör torde erfarenheten ha visat, att någon svårighet hittills icke existerat att erhålla väl kvalificerat folk även vid domstolens förläggning i Vänersborg. Detsamma gäller också rekrytering av extra personal.

Att ett advokatsamfund, som till stor del har sina medlemmar boende i

Göteborg, uttalat sig för Göteborg såsom bästa förläggningssort, torde icke heller tillmätas någon nämnvärd betydelse.

Ur rättsvårdens synpunkt torde det följaktligen icke spela någon som helst roll, vare sig domstolen är förlagd till Vänersborg eller Göteborg. Men den större delen av allmänheten i domstolsområdet har däremot en given fördel, om domstolen bibehålles i Vänersborg, då eventuella resor till domstolens kansli därigenom bli billigare på grund av det mera centrala läget.

På grund av det anförda hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 168 måtte uttala som sin mening att Västerbygdens vattendomstol skall bibehållas i Vänersborg.

Stockholm den 20 mars 1939.

Carl Bengtsson.

Joh. Friggeråker.

Karl Sandegård.

John Björck.
